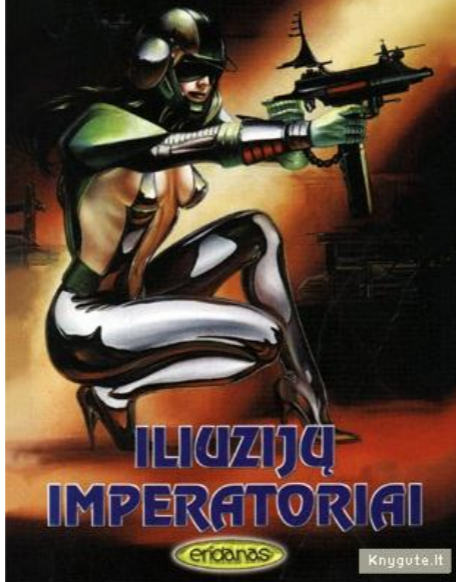




Pasaulinės fantastikos Aukso fondas



SERGEJ LUKJANENKO



Sergej Lukjanenko
ILIUZIJŲ IMPERATORIAI
Mokslinis fantastinis romanas

Kéjaus Dačo, profesionalaus asmens sargybinio, bei Artūro Kerčio kelionė į Gralio planetą pavirto ilgu ir pavojingu nuotykiu. Tačiau, nepaisant visų kliūčių, savo tikslą jie pasiekė. Tuomet ir paaiškėjo, jog visas jų pasaulis sukurtas, siekiant įgyvendinti atėjūno iš svetimos Visatos svajones. Dačas, savo gyvenime susidūręs tik su skausmu bei mirtimi, nusprendžia atrasti šį žmogų ir atkeršyti jam už tokias "svajas"...

Iš rusų kalbos vertė GINTAUTAS K. IVANICKAS
Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"
250 tomas. Serija įkurta 1990m.

Сергей Лукьяненко - ИМПЕРАТОРЫ ИЛЮЗИЙ
Москва, АСТ, 1999

Copyright © by Sergej Lukjanenko, 1998

Cover art copyright ©by Julie Bell, 1994

Vertimas į lietuvių kalbą © leidykla "Eridanas", 2002

Elektroninė versija © Knygute.lt, 2011

1 dalis

Kėjus Dačas

1

Toliau nei dangus - už apgyvendintų Galaktikos sektorių ribos, toje kosmoso zonoje, kuri tradiciškai buvo vadinama Laisvosiomis Teritorijomis, mažytis alkarių naikintuvas stengėsi pasprukti nuo Imperijos laivo. Žmonių laivo negalėjai pavadinti kariniu: jis nepriklausė laivynui, o gyvenamosios patalpos pasižymėjo perdėta prabanga. Tačiau apsauginis laivo laukas galėjo atremti neutroninių naikintuvų pabūklų salvę, o techninis sektorius atrodė pakankamai didelis, kad jame galėtų tilpti kolapsarinis generatorius.

Tiesą sakant, ir tilpo.

Iki šiol alkarių naikintuvą gelbėjo tik manevringumas. Jis nė nemėgino įsivelti į beviltišką mūšį, tik spruko nuo priešo, taip lengvai keisdamas skrydžio kryptį, tarsi inercijos dėsniai naikintuvui nebūtų galioję.

Tai taip pat buvo tiesa.

Tačiau pranašumas, kurio dėka paukščiafor-

mė rasė buvo toks pavojingas priešininkas kovose arti planetų, čia, per tris parsekus nuo artimiausios žvaigždės, tik pailgino agoniją. Alkariams netgi nebeliko laiko susiorientuoti erdvėje ir pasiųsti į Altairą paskutinį pranešimą - apie niekšišką nepuolimo pakto su Imperija pažeidimą. Kai žmonių laivas prisiartinavo per pusę kilometro, naikintuvas sustingo. Dvi siauravamzdės patrankėlės pasisuko į besiantinantį laivą ir iššovė - akimirkai apsauginis žmonių laivo laukas nušvito visomis vaivorykštės spalvomis.

Atsakomojo šūvio nebuvo. Laivas, stebėtinai nerangus palyginti su lengvu svetimųjų laiveliu, artėjo prie naikintuvo. Laivo siųstuvai kar-tojo jau dvi valandas nepaliaujamai siunčiamą signalą: trumpą impulsų paketą, prieš daugelį šimtmečių visų Galaktikos rasių patvirtintą kaip kvietimą pokalbiui. Naikintuvas nereagavo.

Mažo galingumo lazerio spindulys įsisiurbė į alkarių apsaugos lauką. Jis privertė lauką virpėti ir švytėti. Spinduliavimas po truputį stiprėjo.

Suvokęs padėties bejėgiškumą alkanų naikintuvas atsiliepė - sutiko kalbėtis. Lazerio spindulys užgeso. Naikintuvas padelsė dar ke-

lias akimirkas, tada išjungė apsauginį lauką. Sustingęs žmonių laivas išstūmė iš savęs per einamojo šliuzo kūgį. Pabūklo liukas žiojėjo atviras, ir aktyvuoto spinduliuko vaizdas slopino pagundą smogti atsakomąjį smūgį.

...Taūryje kino teatrus pradėjo statyti prieš metus - kaip ir visoje Imperijoje. Nežinia, kuriam iš "Setiko" korporacijos darbuotojų šovė mintis atgaivinti senovinę žmonių pramogą. Be abejo, jis susilaukė neblogos premijos. Korporacija jau pusanthro karto padidino savo apyvartą. Ko gero, žmonių susidomėjimas senoviniiais filmais truks neilgai (korporacijos psichologų apskaičiavimais - dar šešis septynis mėnesius), tačiau tą laiką reikėjo visiškai išnaudoti. Senų videoįrašų perkėlimas į kinojuostą kainavo nebrangiai, o kino teatrai buvo statomi taip, jog paversti juos svirnais, karvidėmis bei kitais naudingais pastatais būtų lengva ir pigu.

Tačiau kol kas kinas išgyveno savo neilgą renesansą.

"Iliuzionas" - pats prabangiausias kino teatras Taūryje. Jam buvo lemta išlikti ilgiau nei visiems kitiems ir aptarnauti tuos penkis procentus gyventojų, kurie ilgam susidomi kultū-

rinėmis pramogomis. Tokiems asmenims kiekvienoje planetoje veikė dvi trys viešosios bibliotekos su popierinėmis knygomis, keletas tirų su parakiniais ginklais, kai kur išliko trampliniai - dešimties metų senumo slidinėjimo bumo atgarsiai.

Mergaitė sėdėjo paskutinėje eilėje - nesąmoningai mėgdžiodama savo tolimus protėvius, visuomet vertinusius kino teatrų kaip vietą pasimatymams. Beje, ji visiškai nekreipė dėmesio nei į ant peties uždėtą jaunuolio ranką, nei į popierinį kukurūzų spragėsiu paketą rankoje. Mergaitei iš tiesų patiko senieji filmai.

- Rašele... - tyliai sukuždėjo vaikinai.

Mergina mostelėjo galva, tarsi nuvytų įkyrėjusią musę. Jos palydovas neatlyžo:

- Paklausyk...

- Aš juk pasakiau - vėliau.

Jaunuolis niūriai įsispoksojo į didžiulį plastiko ekraną. Už nugaros tarškėjo projektorius, ir virš galvų, šviesos spindulyje, plaikstėsi dulkelės. Filmą buvo spalvotas, bet ne erdvinis, ir tai vaikiną siutino.

- Vėliau, - švelniau pratarė mergina, pajutusi jaunuolio nuotaiką. Palietė jo ranką - ant piršto blykstelėjo siauras sidabrinis žiedas. - Panuo-

bodžiauk... kol kas.

Balse pasigirdo pažadas - tačiau vaikinai jau seniai suprato, kad Rašelės pažaduose slypi aiškiai nubrėžta riba.

Naikintuvo kabina buvo siaura ir aukštesnė, nei įprasta žmonėms. Leškantysis Tiesos stovėjo šalia savo kėdės-laktos, ir minkštų rudų plunksnų kuodas ant galvos styrojo pasiūšęs. Nors ir buvo panašus į pernelyg išaugusį vanagą, tačiau jis niekuomet nevalgė mėsos. Masyvų raginį snapą gamta suteikė tik riešutų kevalų skaldymui. Netgi kovodami alkariai niekuomet nesinaudojo snapu kaip ginklu.

Dar du žemesnio rango alkariai, leškančiam Tiesos neturintys vardų, stovėjo greta, sparnų galiukais laikydami ginklus. Likimas plunksnuotajai rasei suteikė dvi dovanas - planetą su silpna gravitacija, kurioje jie galėjo išsivystyti iki proto užgimimui pakankamo dydžio, neprarasdami galimybės skraidyti, ir nenuspėjamą klimata, privertusį juos kovoti dėl išgyvenimo bei tobulėti. Po to evoliucija pritaikė jų sparnų galus sugriebimui. Tai ir tapo lemiamu faktoriumi.

Pilotas - Vėjo Gūsis pusiau gulomis tysojo

krėslė, apvilktas sensorine plėvele. Jis valdė naikintuvą viso kūno judesiais, faktiškai - pats skrido per ledines kosmoso dykras. Dabar pilotas ilsėjosi, mėgaudamasis ramybės minutėmis, nekreipdamas dėmesio į tai, kas vyko kabinoje.

Šliuzo durys suvirpėjo, išsiskleidė dešimčia žiedlapių ir įsitraukė į sienas. Ieškantysis Tiesos nepatenkintas sukleketavo, kai į naikintuvo kabiną įžengė žmogus, tačiau nepajudėjo iš vietos. Jo asmens sargybiniai taip pat nė nekrustelėjo.

Šis žmogus buvo vyriškosios lyties ir iš išvaizdos jaunas (nors ką galima pasakyti apie rasės, praktikuojančios neribotą aTaną, amžių?). Raumeningas, aukštas, trumpai pakirptais tamsiais plaukais. Beginklis ir be šarvų, tačiau... Ieškantysis Tiesos neturėjo nepilnavertiškumo komplekso, dažnai kamuojančio su kitomis rasėmis bendraujančius alkarius. Ką gi, neturintys fizinės jėgos pranašumo plunksnuočiai galėjo pasigirti kitiems nepasiekiamu erdvės pojūčiu ir reakcijos greičiu. Tačiau dabar ieškantysis pajuto staigų tarsi žaibo blyksnis baimės dūrį. Žmogus galėjo vienu rankos smūgiu sulaužyti jo plonus kaulus, nutėkšti šalin lengvą kūną...

Greitai apžvelgęs kabiną, žmogus plastiškai išskėtė rankas. Tūptelėjo, pademonstruodamas nebūdingą savo rasei graciją, ir sustingo nepatogia poza. Jo rankos nubrėžė lanką ir nurimo, sukryžiuotos už nugaros.

leškantysis Tiesos susidomėjo. Pagarbos priešui ritualą žmogus atliko pagirtinai tiksliai, be to, panaudojo tą variantą, kuri humanoidui neatrodė kvaila. Nevalingai, paklusęs instinktui, alkaris atliko atsakomuosius judesius. Ap-skritos gintaro spalvos akys įsisiurbė į žmogaus veidą. Kankindamas savo gerklę, leškantysis ištarė žmonių kalba:

- Pr-radėk, bespar-rni.

Vargu ar žmogui buvo lengviau kleketuoti alkarių kalba - tačiau tai neatsispindėjo jo veide. Grubus akcentas rėžė leškančiojo ausį, bet frazė buvo visiškai teisinga.

- Dangaus valia - mes kalbėsime. Mano kelias perkirto tavajį, tad leisk pailsėti pykčiui. Aš žinau savo lukšto raštą.

- Paskutinis teiginys - įdomus, - pastebėjo alkaris.

- Niekas neišsiris iš lukšto, netgi tas, kuris gimė be jo, - tuoj pat atrėžė žmogus.

Alkaris kiek palenkė galvą. Jis nepernelyg

vertino "Išminties penkiasparnį", tačiau citatą žmogus parinko labai vykusiai.

- Kas tu ir kieno? - trečiaja fraze alkaris jau galėjo pademonstruoti smalsumą.

- Aš Kėjus Altosas, žmogus be tėvynės.

leškantysis Tiesos patylėjo pusę minutės, kol atmintyje praskriejo vaizdų seka. Alkariai mąstė labai savotiškai, ir tik regimoji atmintis leidžia jiems saugoti informaciją.

- Tu buvai Haarane, - ištarė pagaliau plunksnuotasis.

- Taip, - regis, žmogaus iškalbingumas kažkur prapuolė.

- Tu buvai savanoris tame dalinyje, kuris nuslopino sukilimą prieš Žmonių Imperiją. Tu išgarsėjai. Kariškiai tave praminė "Tymais".

- Žaviuosi Ypatingojo pasiuntinio atmintimi, - tyliai ištarė Kėjus. - Trisdešimt penkeri metai - nemažas laiko tarpas... jums. Tačiau aš nemėgstu šio vardo.

- "Tymai" - tai žmonių liga?

- Taip.

- Originalu, - pastebėjo alkaris. - Tiek to. Dabar aš matau tave, o tu apie mane ir taip žinotai. Gerai. Kur veda tavo kelias?

- Noriu ilgo pokalbio, leškantysis Tiesos.

- Apie ką, Kėjau?
- Apie Visatą ir Dievą.

2

Kėjus Dačas grįžo į savo laivą po pusvalandžio. Alkarių naikintuvas atsiskyrė anksčiau, nei žmogus suspėjo pasiekti valdymo kabiną - ši rasė nemėgo nelaisvės. Tačiau, nutolęs per dešimtį kilometrų, naikintuvas sustingo - trapus kosmoso žaisliukas, nepriklausomas nuo inercijos dėsnų, neišvengiamų žmonėms.

Valdymo kabina buvo nedidelė, beveik kaip hiperkaterio, prieš ketverius metus pražuvusio Gralio planetos orbitoje. Čia taip pat buvo tik du pilotų krėslai - vienas jų laukė Kėjaus.

- O tu bijojai, - neatsigręždamas nuo pulto, mestelėjo tamsiaplaukis jaunuolis. - Jie mūsų laukia?

- Taip, - Kėjus įsitaisė krėsele, prisisegė diržus. Jokie gravi-kompensatoriai negalėjo žmonių laivams suteikti tokio skrydžio sklandumo, koku garsėjo alkarių laivai. - Pasiuntinys davė mums valandą laiko, kad apskaičiuotume kursą iki Tė-Ka 84.

Tomis Kertis palietė pulto sensorius. Susiraukė, perskaitęs eilutes displėjuje.

- Deguonies pasaulis? O kodėl jis niekieno?

- Suprasi, - Dačas iš serviso bloko išsiėmė puodelį su garuojančia kava. Ironiškai nužvelgė Tomį. - Ne pati maloniausia vieta, tačiau pasirinkimo neturime. Alkariai niekuomet nesutiks derėtis kosmose, esant tokiam jėgų skirtumui. O bet kuris įsisavintas pasaulis, kad ir kokiai rasei bepriklausytų, suteks moralinį pranašumą vienai ar kitai pusei.

- Aha, - Tomis baigė skaityti jo akių judėjimo ritmu ekranu bėgančias eilutes, kiek sutrikęs atsigrėžė į Kėjų. - Padėsi apskaičiuoti kursą?

- Darbuokis...

Žinoma, patikėti parinkti hipermaršrutą jau nuoliui, beveik paaugliui - ne itin teisingas poelgis. Egzistuoja milijonai kelių, kurie atskraidintų juos prie Tė-Ka 84, ir tik vienas ar du, kurie nublokštų į nebūtį. Logiškai jų nustatyti negali nei labiausiai patyręs pilotas, nei galin gas laivo kompiuteris. Belieka pasikliauti Jos Didenybe Tikimybių Teorija... ir šeštuoju pojūčiu. Tačiau likusieji keliai, saugūs ir teisingi, skiriasi šuoliui reikalingos energijos sąnaudomis. Du visiškai vienodi laivai skirtingiems pilotams tarnaus nevienodai ilgai - ir visa tai tik todėl, kad vienas pilotas sugeba suvokti hiperšuolių logiką, o kitas - ne.

Tačiau vaikinukui reikia greičiau suaugti.

Dačas stebėjo, kaip Tomis dirba kompiuteriu. Ekrane, nepastebimai išsiplėtusiame iki metro pločio, mirguliavo ilgi skaičių stulpeliai, saugantys savyje informaciją apie trajektoriją. Kiekvieną stulpelį galima buvo iššifruoti ir paversti tekstu. Tačiau Tomis stengėsi naudotis pirminiu failu... ir darė tai gana sėkmingai.

Įgimti įgūdžiai, tiesa, Kerti Van Kerti?

Kėjų stebino, kad tapdamas jaunuoliu Tomis vis mažiau panėšėjo į "aTano" šeimininką. Tarsi visus Kerčio bruožus, kuriuos paveldėjo berniukas, būtų nuplovęs tas keistas gyvenimo būdas, išpuolęs jiedviem. Įdomu, kaip dabar atrodo Artūras? Ar jaunuoliai panašūs?

Nuoširdžiai tikėdamasis, kad mažajam jo klientui daugiau nebeteko mirti, Kėjus vis dėlto buvo linkęs prisiminti Artūrą tokį, koks šis buvo anksčiau.

Ant Tomio kaktos drebėjo prakaito lašelis. Berniukas raukėsi, retsykais sustabdydamas kurso atranką ir tyrinėdamas vieną ar kitą skaičių seką. Jaunasis Tamsiojo Karo epochos herojus, nors iškart filmuok vaikišką serialą "Padangių skydas". Gražus, turintis to nesuvo- kiamo žavesio, taip viliojančio moteris ir erzi-

nančio virus. Pastaraisiais metais Kėjus vis dažniau pastebėdavo nukreiptus į vaikinuką susidomėjusių merginų žvilgsnius. Sykį netgi prakalbo apie tai su Tomiu. Šis sumišo, burbtelėjo kažką apie plastinę operaciją. O po poros minučių kandžiai patikslino - kuriam iš jųdvių tos operacijos reikia.

Vaikinukas labai greitai liovėsi bijojęs Kėjaus. Matyt, todėl, kad pažintį pradėjo nužudydamas šį vyruką...

- Kursas, - trumpai mestelėjo Tomis, atsilošdamas krėse. Dačas iškvietė informaciją į savo ekraną.

Taip, iš tikrųjų, kursas. Ne tas nepasiekiamas idealas (skrydžio laikas - nulis, variklio susidėvėjimas - nulis), apie kurį bet kokioje planetoje gali išgirsti ne vieną pasakėlę. Tačiau ir patyręs pilotas geresnio kurso nebūtų parinkęs. Atsitiktinumas, žinoma, bet pagyrimo vertas.

- Tiks, nors būna ir geresnių sprendimų, - pakomentavo Dačas. Po to susisiektė su alkariais ir trumpai pranešė, jog šuoliui pasiruošęs. Hipertinklo, kuriuo žmonės ištraukė alkarių naikintuvą į realų kosmosą, generatorius jau seniai buvo išjungtas, ir svetimieji pranyko beveik tuoj pat....